

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ПАТОЛОГІЇ НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ У ДІТЕЙ

Спеціальність: **І7«Терапія та реабілітація»**
Освітньо-професійна програма: **Фізична терапія, ерготерапія**
Код компонента в освітній програмі: **ВК 45**
Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**
Форма здобуття освіти: **очна (денна)**
Рік навчання: **3**
Семестр(и): **V (осінній)**
Тип освітнього компонента: **обов'язковий**
Навчальний рік: **2027-2028**

Обсяг: **3,0 кредитів ECTS (90 год.)**
Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття, самостійна робота, консультації**
Підсумковий контроль: **залік**
Пререквізити: **ОК3, ОК4, ОК7, ОК8, ОК23, ОК24, ОК25, ОК31**

Кафедра/підрозділ: **кафедра неврології з курсом нейрохірургії, м. Харків, вул. О. Шпейєра, 4, Філія Університетська лікарня ХНМУ, 4 поверх поліклінічного корпусу; КНП ХОР «Обласна клінічна лікарня», м. Харків, пр. Незалежності, 13, 1 поверх (праве крило) 2-поверхової будівлі**

Керівник освітнього компонента: **проф., Некрасова Наталія Олександрівна**
email: no.nekrasova@kntmu.edu.ua

Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle)
<https://distance.kntmu.edu.ua/course/section.php?id=22464>

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Навчальна дисципліна «Особливості функціонування та патології нервової системи у дітей» присвячена вивченню унікальних аспектів розвитку, функціонування та патологічних станів нервової системи в дитячому віці; значна увага приділяється етіології, патогенезу, клінічним проявам, сучасним методам діагностики та принципам лікування і реабілітації найпоширеніших неврологічних захворювань у дітей, таких як перинатальні ураження ЦНС, дитячий церебральний параліч, епілепсія, нервово-м'язові та спадкові захворювання.

МЕТА КУРСУ: сформувати цілісну систему знань про вікові анатомо-фізіологічні особливості нервової системи дитини, закономірності її розвитку та найпоширеніші патологічні стани та застосовувати ці знання для проведення клінічної оцінки неврологічного статусу дитини різного віку та визначення основних напрямків діагностичного пошуку та реабілітаційних втручань.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- знати анатомо-фізіологічні особливості нервової системи в різні вікові періоди дитинства (новонародженість, грудний вік, дошкільний, шкільний), розуміти процеси мієлінізації, синаптогенезу та їх вплив на функціонування мозку;
- опанувати методику клінічного неврологічного обстеження дітей різного віку, включаючи оцінку свідомості, черепно-мозкових нервів, рефлекторної сфери (зокрема безумовних рефлексів новонароджених), м'язового тону, рухових функцій та чутливості; вивчити основні неврологічні синдроми та симптоми, що зустрічаються в дитячому віці;
- визначати показання та інтерпретувати результати основних додаткових методів дослідження в дитячій неврології (нейросонографія, електроенцефалографія (ЕЕГ), комп'ютерна та магнітно-резонансна томографія (КТ, МРТ)).
- засвоїти сучасні принципи лікування, невідкладної допомоги та реабілітації дітей з гострою та хронічною патологією нервової системи;

- сформувавати розуміння ролі мультидисциплінарної команди (невролог, педіатр, фізичний терапевт, психолог, логопед) у веденні дітей з хронічною неврологічною патологією та їх соціальної адаптації;
- ознайомитися з деонтологічними, етичними та правовими аспектами роботи з дітьми, що мають неврологічні захворювання, та їхніми родинами;
- доступно доносити власні думки та результати досліджень до професійної та непрофесійної спільноти.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем лекцій (10 годин):

1. Етапи розвитку нервової системи дитини (пренатальний та постнатальний нейроонтогенез, мієлінізація, синаптогенез).
2. Перинатальні ураження ЦНС та їх наслідки.
3. Епілепсія та пароксизмальні стани в дитячому віці.
4. Нервово-м'язові та спадкові захворювання нервової системи.
5. Порушення психомовного розвитку та поведінки.

Перелік тем практичних занять (20 годин):

1. Методика неврологічного огляду новонародженого та дитини першого року життя. Оцінка безумовних рефлексів.
2. Оцінка психомоторного розвитку дитини. Використання скринінгових шкал (Denver II, ASQ).
3. Поняття про дитячий церебральний параліч (ДЦП): етіологія, класифікація форм, сучасні підходи до реабілітації. Класифікація за GMFCS.
4. Диференційна діагностика пароксизмальних станів (афективно-респіраторні напади, синкопе, нічні страхи). Невідкладна допомога при епілептичному нападі у дитини.
5. Прогресуючі м'язові дистрофії (Дюшенна, Беккера). Спінальна м'язова атрофія (СМА).
6. Розлади спектру аутизму (РА). Синдром дефіциту уваги та гіперактивності (СДУГ). Роль лікаря у ранньому виявленні та скеруванні до мультидисциплінарної команди. Ранні ознаки розладів спектру аутизму. Скринінговий опитувальник M-CHAT.
7. Мовленнєві порушення та методи реабілітації дітей з затримками мовленнєвого розвитку.
8. Сучасні методи реабілітації в дитячій неврології (Войта-терапія, Бобат-терапія, ерготерапія).
9. Етичні та правові аспекти ведення дітей з тяжкою неврологічною патологією.
10. Практичні навички. Підсумковий контроль .

Перелік тем самостійної роботи здобувача освіти (60 годин)

1. Вади розвитку нервової системи (spina bifida, гідроцефалія, мікроцефалія).
2. Нейроінфекції у дітей (менінгіти, енцефаліти): особливості перебігу та наслідки.
3. Черепно-мозкова травма в дитячому віці. Синдром струсу немовляти ("shaken baby syndrome").
4. Головний біль у дітей та підлітків: типи, діагностика, підходи до лікування.
5. Розлади сну у дітей з неврологічною патологією.
6. Пухлини центральної нервової системи в дитячому віці.
7. Особливості фармакотерапії в дитячій неврології.
8. Роль нейровізуалізації (МРТ, КТ) в діагностиці захворювань нервової системи у дітей.
9. Синдром Туретта та тикозні розлади у дітей.
10. Використання ботулінотерапії для лікування спастичності у дітей з ДЦП.
11. Паліативна допомога дітям з прогресуючими неврологічними захворюваннями.
12. Основні цілі фізичної терапії у дітей з прогресуючими нервово-м'язовими захворюваннями

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: лекція, виконання вправ та практичних робіт, розв'язання ситуаційних завдань та кейсів.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання здобувачами освіти ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/pol_por-vidprac-zaniat.pdf).

В кінці вивчення курсу середня оцінка за освітній компонент конвертується у багатобальну оцінку (120 – 200 балів) відповідно до таблиці 2 Інструкції з оцінювання (див. вище).

Індивідуальні завдання (ІЗ) оцінюються до 10 балів.

Підсумковий контроль. Оцінка підсумкове заняття становить від 3 до 5 балів та враховується під час визначення загального балу з дисципліни (ЗНД).

Оцінка з дисципліни (ОД). $ОД = ЗНД + ІЗ$.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання здобувачами освіти ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/pol_por-vidprac-zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона

- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Неврологія: підручник / І. А. Григорова [та ін.]; ред.: І. А. Григорова, Л. І. Соколова. - К. : Медицина, 2020. - 640 с.
2. Clinical Neurology / Edited by Gryb V.A. – К.: Publishing house Medknyha, 2017.- 288p.
3. Методи обстеження неврологічного хворого: навчальний посібник / Л.І. Соколова, Т.М. Черенько, Т.І. Ілляш та ін. — 2-е видання., К. «Медицина». 2020, - 144 с.
4. Реабілітаційна діагностика в неврології: Навчальний посібник/ Кальонова І.В., Богдановська Н.В., К. «Університетська книга», 2023.- 178 с.
5. Клінічна неврологія. Курс лекцій/ Копчак О.О., Бачинська Н.Ю., Худенко Л.І. та ін., «Книга плюс», 2023. – 208 с.
6. Анатомія, фізіологія, еволюція нервової системи./ Маруненко І.М., Неведомська Є.О., Волковська Г.І., «Центр учбової літератури», 2020. – 184 с.
7. Топічна діагностика патології нервової системи. Алгоритм діагностичного пошуку / За ред. Шкробот С.І., «Укрмедкнига», 2019. - 156 с.
8. Головний біль. Навчальний посібник / Боженко М.І., Негрич Т., Боженко Н.Л.. «Медкнига», 2019. - 48 с.
9. Гострі та невідкладні стани в неврології / За редакцією Погорелова О.В., «Медкнига», 2017. - 140 с.
10. Діагностичні алгоритми в неврології / За ред. В.А. Гриб, Н.П. Яворської, «Медкнига», 2017. - 48 с.

В.о. зав. кафедри неврології
з курсом нейрохірургії
Професорка, д. мед. н.

Наталія НЕКРАСОВА